

Образотворча Шевченкіана

Упродовж ХХ ст. змінювалася художня парадигма мистецтва, зумовлена історичними подіями в Україні, що приводило до зміни засобів виразності у розкритті Шевченкового образу. До образу Т. Шевченка зверталися відомі художники — М. Мурашко, І. Крамської, І. Рєпін, Ф. Красицький, Ф. Кричевський, І. Їжакевич, Г. Мєліхов, В. Касіян, М. Стороженко, Ф. Гуменюк та багато інших.

З набуттям незалежності України, відбулися зміни у художній інтерпретації та репрезентації образу Т. Шевченка як культурного коду української нації. Його постать має визначальне значення для самоідентифікації та самовизначеності українців, відтак він виступає як провідник ідей свободи й незалежності. Образу митця уособлювався як національний пророк, геній, апостол правди, духовний провідник, культурний діяч світового значення. Художники творили збірний образ, в якому поєднали індивідуальне, національне й загальнолюдське. Художнім тлом у цих творах часто ставали знаки і символи народного мистецтва - це твори В. Цимбала, М. Кристопчука, українські краєвиди - В. Полтавця, В. Лопати, Я. Омеляна, О. Шупляка. Створено серії живописних та графічних портретів В. Віхтинським, В. Забаштою, М. Грималюком, М. Селезінкою, М. Стратілатом. У цих роботах образ мав як реалістичне, так і символічно-алегоричне. Широкий діапазон емоційних станів Т. Шевченка втілено у портретах Л. Коштелянчуком, О. Беловим, М. Бельським, Г. Васецьким, а також у тематичних композиціях — М. Дерєгусом, Г. Мєгмедовим, Г. Нєледвою, В. Пузирковим. У них яскраво проявилися знання творчої спадщини митця, що сприяло відображенню художньої правди в його образах.

У створенні нових типів образу застосовано різні стилі, техніки, жанри, композиційні прийоми: зображення митця на колажному тлі з візуалізованих фрагментів історичних чи сучасних подій, завдяки чому відбувалася його «соціалізація» у часо-просторовому континуумі України, або за її межами; створення збірного образу — як морального ідеалу нації, або як автора й водночас героя власних літературних творів. Інтерпретація образу у контексті гострих проблем суспільства відображено у творах О. Куриласа, О. Новаківського, Я. Пстрака, В. Різниченка, Ф. Кричевського, М. Жука, О. Кравченка, М. Дерєгуса, М. Божія, А. Горської.

В зображенні образу Т. Шевченка в жанрах портрета і сюжетно-тематична картина — найбільш поширеним був парадний портрет, в якому художники дотримувались реалістичного трактування образу, зверталися до камерного, ліричного, алегоричного, новими були портрет-тип (збірний образ), портрет-символ, портрет-оповідь, портрет-ретроспектива.

Образ Т. Г. Шевченка є світовим рекордсменом, Україна — там, де ми живемо, розмовляємо нашою мовою, пам'ятаємо нашу історію і сповідуємо наші цінності, Україна там, де Шевченко. «Книга рекордів України» зафіксувала, що у світі встановлено 1167 пам'ятників Тарасу Шевченку, з них 1068 — в Україні.

Найвищий у світі пам'ятник Шевченкові, висотою 7 метрів, стоїть у Ковелі, що на Волині. Перший пам'ятник на українській землі встановили у Харкові у 1897 році. Мистецтвознавці називають оригінальним пам'ятник Кобзареві у Римі, де поет зображений в образі античного філософа. За мистецькими цінностями вирізняють монументи у Харкові, Києві, Канєві, Вашингтоні.

Найбільше пам'ятників Шевченкові в Галичині (500), де Шевченко ніколи не був. Селяни відкривали перший пам'ятник Кобзареві на Львівщині у 1911 році в селі Лисиничі, де він зберігся донині.

Вшануванню постаті Тараса Шевченка присвячено створений Галиною Резніченко відео-ролик «Кобзар у творчості митців України»:

https://www.youtube.com/watch?v=-XsepoxOVRM&ab_channel=GalaReznichenko